

# **(Door)ontwikkelen onderzoeksdata-infrastructuur forensische geneeskunde**

Onderwerpen: forensische geneeskunde, onderzoeksdata-infrastructuur, FAIR-data, GGD'en

Datum geplaatst: 7 juni 2021

Deadline: 23 augustus 2021, 14.00 uur

## **Inhoud**

|                                                                |   |
|----------------------------------------------------------------|---|
| DOEL SUBSIDIEOPROEP .....                                      | 1 |
| RANDVOORWAARDEN .....                                          | 3 |
| Wie kan subsidie aanvragen .....                               | 3 |
| Welk bedrag kan aangevraagd worden .....                       | 3 |
| BEOORDELINGSCRITERIA .....                                     | 3 |
| Relevantiecriteria .....                                       | 3 |
| Kwaliteitscriteria .....                                       | 4 |
| PROCEDURE & TIJDPAD .....                                      | 4 |
| Beoordelingsprocedure .....                                    | 4 |
| Tijdpad .....                                                  | 5 |
| INDIENEN .....                                                 | 5 |
| Indiening (via Mijn ZonMw) .....                               | 5 |
| TIPS .....                                                     | 5 |
| Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag ..... | 5 |
| Inhoudelijke vragen .....                                      | 5 |
| Technische vragen .....                                        | 6 |
| Downloads en links .....                                       | 6 |

## DOEL SUBSIDIEOPROEP

Deze subsidieoproep is onderdeel van het programma Forensische Geneeskunde en is gericht op (door)ontwikkeling van een onderzoeksdata-infrastructuur voor de forensische geneeskunde.

### Forensische geneeskunde

Forensische geneeskunde is gericht op medisch onderzoek en advisering in het kader van handhaving, opsporing en strafrechtspleging. Een forensisch arts stelt bijvoorbeeld (niet-natuurlijke) doodsoorzaken vast, doet onderzoek naar postmortale verschijnselen, beschrijft letsels, en voert onderzoek uit bij (kinder)mishandeling en bij zedendelicten. In Nederland maakt de medische arrestantenzorg ook onderdeel uit van de forensische geneeskunde, waarbij de forensisch arts werkt met een kwetsbare groep waarbij verslaving, acute intoxicaties en verward gedrag veel voorkomende problemen zijn.

### Doel programma

ZonMw heeft in 2020 opdracht gekregen van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het ministerie Justitie en Veiligheid (J&V) voor de uitvoering van een onderzoeksprogramma Forensische Geneeskunde. Het doel van het programma is het ontwikkelen en bijeenbrengen van kennis voor kwaliteitsverbetering en de professionalisering van de eerstelijns forensische geneeskunde en de daarbij behorende randvoorwaarden, zoals een onderzoeksdata infrastructuur. Dit doel willen we bereiken via 2 programmalijnen:

- kennisontwikkeling
- kwaliteitsbevordering en richtlijnontwikkeling

Deze subsidieoproep valt binnen de programmalijn 'kwaliteitsbevordering en richtlijnontwikkeling'.

Momenteel staan er binnen het programma Forensische Geneeskunde 3 subsidieoproepen open. Naast deze subsidieoproep is er een subsidieoproep gericht op kennisvergroting over postmortaal onderzoek en een subsidieoproep gericht op kennisvergroting over beoordeling en interpretatie van letsel.

### Doorontwikkeling onderzoeksdata-infrastructuur

Het programma Forensische Geneeskunde sluit nauw aan bij de kennisvragen uit de kennisagenda 2019-2024 van het Forensisch Medisch Genootschap (FMG). In de kennisagenda wordt het volgende opgemerkt over de benodigde infrastructuur: 'De kennisagenda kan alleen gerealiseerd worden wanneer deze ondersteund wordt door een efficiënte en effectieve onderzoeksdata-infrastructuur. Een goede data-infrastructuur maakt de omgang met wetenschappelijke data makkelijker. Hierdoor kunnen onderzoekers optimaal gebruik maken van de vele mogelijkheden die data uit bestaande registraties bieden.'<sup>1</sup>

Eind 2021 zullen naar verwachting alle forensische artsen werkzaam bij GGD'en gebruik maken van het elektronische verrichtingenregistratie-systeem Formatus.

Het gebruik van gegevens uit Formatus voor onderzoek kent een aantal beperkingen:

- De data voldoet niet altijd aan de EU-privacy wetgeving en de bescherming van persoonsgegevens
- Data is niet eenvoudig toegankelijk. Onderzoekers moeten bij elke GGD-regio aparte toestemming vragen om data te gebruiken. Het centraal regelen van toegang tot data voor onderzoek is wenselijk, bijvoorbeeld door een commissie die eenmalige toestemming geeft tot gebruik van data uit de aangesloten GGD-regio's.
- Aan de kwaliteit van datamanagement en de herbruikbaarheid van data worden door subsidieverstrekkers van onderzoek (bijvoorbeeld NWO of ZonMw) steeds hogere eisen gesteld. Data moeten FAIR<sup>2</sup> zijn: *findable*, *accessible*, *interoperable* en *reusable*. In hoeverre de beschikbare data nu voldoen aan de FAIR-principes is niet bekend.

In 2013 is het Registratienetwerk Forensische Geneeskunde (RFG) opgezet om landelijke (bovenregionale) registratiegegevens uit Formatus te verkrijgen. Dit registratienetwerk is geen juridische entiteit en is niet structureel geborgd. Er zijn geen duidelijke afspraken tussen GGD'en over

<sup>1</sup> <https://www.forgen.nl/kennisagenda>

<sup>2</sup> <https://www.zonmw.nl/en/research-and-results/fair-data-data-management/fair-principles-fairmetrics/>

een uniforme inzet van Formatus, uitwisseling van data voor onderzoek en het waarborgen van de kwaliteit van data, met oog op juridische en ethische vraagstukken.

In de uitvoering van het programma Forensisch Medische Expertise bij Kindermishandeling (FMEK) zijn de eerste stappen gezet om de samenwerking tussen GGD'en over het gebruik van data verder te brengen. Dit biedt een uitgangspunt voor het verder opzetten van een onderzoeksdata-infrastructuur voor de forensische geneeskunde.

De doorontwikkeling van de onderzoeksdata-infrastructuur biedt ook kansen om de kwaliteit van het forensisch handelen te vergroten. Het (structureel) terugkoppelen van informatie naar de werkvloer biedt kansen voor leren en verbeteren. Informatie- en data uitwisseling met onder andere het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) is ook wenselijk om de kwaliteit van de forensische geneeskunde te verbeteren. Bijvoorbeeld door het vergelijken van de uitkomsten van de lijkschouw door een forensisch arts en de sectie door een forensisch patholoog.

### **Wat is er verder nodig?**

Voor een doorontwikkeling van de onderzoeksdata-infrastructuur zijn duidelijke samenwerkingsproces- en kwaliteitsafspraken nodig over hoe de gegevens uit Formatus op de juiste manier kunnen worden uitgewisseld en ingezet voor onderzoek. Goede coördinatie is belangrijk voor een toekomstbestendige onderzoeksdata-infrastructuur.

Ook is een kritische reflectie en evaluatie nodig welke data uit de database van Formatus van toepassing zijn voor de onderzoeksdata-infrastructuur en welke (type) data nog mist. Ook moet duidelijk zijn op welke wijze de data uitwisselbaar kan zijn met andere relevante databases (zoals de NODOK database) en partijen (NFI en CBS).

### **Doel van deze subsidieoproep**

In het te honoreren project wordt, in afstemming met de relevante (keten)partners en experts op het gebied van onderzoeksdata-infrastructuren, uitgewerkt wat de wenselijke onderzoeksdata-infrastructuur omvat. En welke stappen gezet moeten worden om te komen tot deze infrastructuur en de borging ervan, gebruikmakend van bestaande registraties en systemen. Verder worden tussen de relevante partners samenwerkings-, proces- en kwaliteitsafspraken gemaakt om de gewenste onderzoeksdata-infrastructuur ten uitvoering te brengen.

De gewenste resultaten zijn:

- Een visiedocument over de wenselijke, toekomstbestendige onderzoeksdata-infrastructuur met daarin:
  - Een beschrijving van welke (type) data wordt opgenomen in de onderzoeksdata-infrastructuur en welke data wel gewenst is, maar nog niet beschikbaar.
  - Op welke manier data uit de onderzoeksdata-infrastructuur uitgewisseld kunnen worden met bestaande databases (zoals de NODOK database) en relevante partijen (zoals het NFI en CBS).
  - Een beschrijving van welke stappen en acties door wie genomen moeten worden om te komen tot de gewenste onderzoeksdata-infrastructuur. En een stappenplan voor de noodzakelijke borging en onderbouwing van de benodigde capaciteit en financiering voor structureel onderhoud en het verder uitbouwen van de systemen en registraties.
  - Het document wordt onderschreven door de relevante (keten)partners.
- Vastgelegde samenwerkings- proces- en kwaliteitsafspraken tussen de GGD'en met een duidelijke besluitstructuur zodat:
  1. data eenvoudig toegankelijk zijn voor onderzoekers
  2. de data voldoen aan EU-privacywetgeving en bescherming van persoonsgegevens
  3. de kwaliteit van data wordt gewaarborgd en er wordt voldaan aan de FAIR-principes<sup>3</sup> van data.

### Gebruik van bestaande kennis en ervaring

Bij het uitvoeren van het project dient gebruik te worden gemaakt van bestaande kennis en ervaring. Binnen de GGD'en bestaan goede voorbeelden van goed beschermde databases, zoals de hiv-

<sup>3</sup> <https://www.zonmw.nl/en/research-and-results/fair-data-data-management/fair-principles-fairmetrics/>

database. Ook kan gebruik worden gemaakt van het platform Health RI<sup>4</sup>, dat kennis en verschillende services en tools biedt voor het opzetten van data-infrastructuren. De servicedesk ELSI<sup>5</sup> is een vraagbaak voor ethische, maatschappelijke en juridische vraagstukken, zoals privacywetgeving.

## RANDVOORWAARDEN

### Wie kan subsidie aanvragen

GGD'en die werken met registratiesysteem Formatus kunnen een subsidieaanvraag indienen, waarbij zij samenwerken met onderzoeksorganisaties<sup>6</sup> (universiteiten, umc's en hogescholen) die ervaring hebben met het onderzoek op het gebied van forensisch (medisch) onderzoek. Bij een subsidieaanvraag moet worden samengewerkt met kennisplatforms en instellingen die ervaring hebben met de opbouw van data-infrastructuren.

Organisaties die zowel een wettelijke taak uitoefenen als economische activiteiten (in de zin van het EU staatssteunrecht) verrichten, moeten aangeven of zij de te subsidiëren activiteiten verrichten in het kader van hun wettelijke taak (niet-economische activiteit). Onder verwijzing naar de desbetreffende wetsartikel moeten deze organisaties motiveren of de te subsidiëren activiteiten vallen onder de wettelijke taak.

### Welk bedrag kan aangevraagd worden

Voor deze subsidieronde is € 150.000,- beschikbaar. Per subsidieaanvraag kan maximaal € 150.000,- worden aangevraagd. Het streven is om 1 project te honoreren. De looptijd van het project is minimaal 12 maanden tot maximaal 24 maanden. Cofinanciering (in cash of in kind) is een pré, maar geen vereiste.

NB: alle publicaties die voortkomen uit wetenschappelijk onderzoek dat geheel of gedeeltelijk door ZonMw gesubsidieerd is, dienen direct (zonder embargo) Open Access beschikbaar gesteld te worden, overeenkomstig met het ZonMw Open Access beleid. Het artikel dient gepubliceerd te worden onder toepassing van de *Creative Commons* Naamsvermelding ([CC BY 4.0 licentie](#)). Indien de auteur het noodzakelijk acht om af te wijken van CC BY 4.0 licentie, dient de alternatieve keuze onderbouwd en goedgekeurd te worden. U kunt kosten voor Open Access publicaties opnemen in de projectbegroting tot een maximumbedrag van € 5.000,- (gespecificeerd met 'Open Access'). Andere routes zijn toegestaan, echter is deze tegemoetkoming in kosten enkel mogelijk als u volgens de volledig gouden Open Access route publiceert. Meer informatie over het ZonMw Open Access beleid, de voorwaarden en mogelijkheden, vindt u op [onze website](#).

## BEOORDELINGSCRITERIA

Voor dit programma wordt voor het indienen en beoordelen van projectvoorstellen gebruik gemaakt van de standaardprocedures van ZonMw. Hieronder staan de relevantie- en kwaliteitscriteria die van toepassing zijn.

### Relevantiecriteria

- **Passendheid bij het doel en de gewenste resultaten van de subsidieoproep**  
In de subsidieaanvraag is duidelijk omschreven hoe het project past bij het omschreven doel van de subsidieoproep en hoe het project voorziet in de gewenste resultaten.
- **Samenwerking met het veld**  
Zowel bij het schrijven van de subsidieaanvraag als de uitvoering van het project wordt samengewerkt met relevante (keten)partners. Ook het (onderzoeks)veld van de forensische geneeskunde, de eindgebruikers, worden betrokken in het project. Met 'betrokken' wordt bedoeld het raadplegen, advies inwinnen, samenwerken en/of laten (mee)beslissen van betrokkenen bij de projecten. Er wordt samengewerkt met de eindgebruikers zodat de resultaten toepasbaar zijn voor het veld. Omschrijf in de subsidieaanvraag hoe de betrokkenheid en samenwerking wordt vormgegeven en met wie wordt samengewerkt.

<sup>4</sup> <https://www.health-ri.nl/>

<sup>5</sup> <https://www.health-ri.nl/services/elsi-servicedesk>

<sup>6</sup> Zie voor de definitie van een onderzoeksorganisatie deze pagina:

<https://www.zonmw.nl/nl/subsidies/voorwaarden-en-financien/vrijstellingsverordeningen-staatssteun/>

- **Gebruik bestaande kennis en ervaring**  
U maakt gebruik van bestaande kennis en ervaring op het gebied van (onderzoeks)data-infrastructuren, bijvoorbeeld van dataexperts binnen de GGD'en en het NFI, maar ook van kennisplatforms zoals Health RI. Beschrijf hoe bestaande ervaring en expertise wordt betrokken gedurende het project.
- **Praktijkgerichtheid van de resultaten**  
Het project resulteert in duidelijke rapportages, vastgelegde afspraken, inzichten en adviezen waar het veld na afronding van het project verder mee aan de slag kan, zie het kopje 'gewenste resultaten'. Omschrijf hoe tot deze resultaten gekomen wordt en op welke wijze deze resultaten gebruikt kunnen worden in de praktijk.

## Kwaliteitscriteria

- **Doelstelling en vraag- of taakstelling**  
Er vindt een toetsing plaats op helderheid, reikwijdte en originaliteit. De doelstelling is SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) geformuleerd. Beschrijf helder, concreet en bondig wat het project beoogt.
- **Plan van aanpak**  
Het plan van aanpak sluit aan op de doelstelling en vraag- of taakstelling. Het is duidelijk hoe wordt gekomen tot een het visiedocument en de samenwerkings- proces- en kwaliteitsafspraken tussen GGD'en. Het plan van aanpak omvat een beschrijving en verantwoording van de opzet van het project en de gekozen methoden en analyses, inclusief de theoretische en/of empirische onderbouwing. Het onderzoeksdesign en de methoden moeten passen bij de vraagstelling en haalbaar en wenselijk zijn voor de context van de eerstelijnszorg. Informatie hierover vindt u op de ZonMw-pagina [passend onderzoeksdesign](#).
- **Haalbaarheid**  
Het moet aannemelijk zijn dat het doel van de subsidieaanvraag binnen de gestelde tijd wordt bereikt met de beschikbare expertise, menskracht, faciliteiten en middelen. Beschrijf de kansen en belemmeringen bij de uitvoering van het project en geef een planning van het project.
- **Projectgroep of persoon**  
De projectgroep bevat de relevante experts (en vertegenwoordigers) van de doelgroep/eindgebruikers. Met expertise wordt bedoeld de deskundigheid die voortvloeit uit inhoudelijke, praktisch of methodologische ervaring die van belang zijn om het project goed tot een goed einde te brengen. Beschrijf in de subsidieaanvraag de expertise van de projectgroep en wie welke rol heeft.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

## PROCEDURE & TIJDPAD

Houd bij het schrijven van de subsidieaanvraag rekening met de volgende punten:

- Schrijf uw subsidieaanvraag in het Nederlands.
- Projectideeën en uitgewerkte subsidieaanvragen dienen te voldoen aan de [Algemene subsidiebepalingen](#). Op de pagina [voorwaarden en financiën](#) vindt u ook informatie over de METC/ CCD en de Code Openheid Dierproeven en de Code Biosecurity.
- Reserveer minimaal 5% van uw projectbudget voor communicatie en implementatie. Neem dit op in uw begroting.

## Beoordelingsprocedure

Voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen verwijzen we u naar de infographic ['in 10 stappen subsidie aanvragen'](#) en naar de [procedurebrochure aanvragers](#).

Na het indienen van de subsidieaanvraag beoordelen referenten de kwaliteit van de subsidieaanvraag. Dit zijn externe experts die de subsidieaanvraag toetsen aan de kwaliteitscriteria uit de subsidieoproep. De indiener krijgt vervolgens de gelegenheid een reactie te formuleren op de referentenbeoordelingen (het wederhoor). De commissie geeft een eindoordeel. Het kwaliteitsoordeel stelt de commissie vast op basis van de subsidieaanvraag, referentenbeoordelingen en het wederhoor. De commissie stelt ook het eindoordeel over relevantie vast. Om in aanmerking te komen voor honorering moeten subsidieaanvragen tenminste als Relevant en Voldoende beoordeeld worden. Wanneer er meer honoreerbare subsidieaanvragen dan subsidie zijn, prioriteert de commissie deze subsidieaanvragen volgens onderstaande prioriteringsmatrix. Als subsidieaanvragen dezelfde

eindscore hebben en er een keuze tussen deze aanvragen moet worden gemaakt, weegt de samenwerking tussen partijen het zwaarst.

| Relevantie  | Zeer relevant | Relevant | Laag relevant |
|-------------|---------------|----------|---------------|
| Kwaliteit   |               |          |               |
| Goed        | 1             | 3        | afwijzen      |
| Voldoende   | 2             | 4        | afwijzen      |
| Matig       | afwijzen      | afwijzen | afwijzen      |
| Onvoldoende | afwijzen      | afwijzen | afwijzen      |

## Tijdpad

|                                                |                             |
|------------------------------------------------|-----------------------------|
| Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag | 23 augustus 2021, 14.00 uur |
| Ontvangst commentaar referenten                | 16 september                |
| Deadline indienen wederhoor                    | 30 september                |
| Besluit                                        | Medio november              |
| Uiterlijke startdatum                          | 6 maanden na honorering     |

## Meer informatie

Houd de [programmapagina](#) op de ZonMw-website in de gaten, deze wordt regelmatig bijgewerkt.

## INDIENEN

### Indiening (via [Mijn ZonMw](#))

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend en conform de richtlijnen worden ingediend via het online indiensysteem van ZonMw (Mijn ZonMw). Sluitingsdatum voor het indienen is 23 augustus 2021 om 14.00 uur.

## TIPS

- ZonMw is overgestapt naar een ander digitaal indiensysteem. Als u nog niet eerder met Mijn ZonMw heeft gewerkt dient u zich eerst te registreren als 'Nieuwe gebruiker'.
- Zie voor meer informatie de toelichtingen in [Mijn ZonMw](#) en de [Handleiding Mijn ZonMw](#).

Wij raden u aan om, voordat u uw subsidieaanvraag digitaal indient, een Word versie van uw subsidieaanvraag uit te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw subsidieaanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in MijnZonMw zelf corrigeren.

### Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

Na het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag moet u de '[Verklaring akkoord indienen subsidieaanvraag](#)' naar ZonMw sturen. Wij verzoeken u de verklaring te voorzien van de handtekening van de 'bestuurlijk verantwoordelijke' en de 'hoofdaanvrager' en deze per e-mail te sturen naar ZonMw, ter attentie van Elke van Vliet [kwaliteitvanzorg@zonmw.nl](mailto:kwaliteitvanzorg@zonmw.nl). De verklaring dient uiterlijk 1 week na indiening binnen te zijn.

### Inhoudelijke vragen

Voor inhoudelijke vragen kunt u contact opnemen met: Elke van Vliet (programmamanager) of Prya Badrie (programmasecretaris), 070 349 54 66, [kwaliteitvanzorg@zonmw.nl](mailto:kwaliteitvanzorg@zonmw.nl).

## Technische vragen

Bij technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw (Mijn ZonMw) kunt u contact opnemen met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 78, [servicedesk@zonmw.nl](mailto:servicedesk@zonmw.nl). Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer zodat wij u eventueel kunnen terugbellen.

## Downloads en links

- [Subsidiebepalingen](#)
- [Procedurebrochure aanvragers](#)
- [Begroting](#) (ZonMw-format of aangepast format)